# Advies aan B&W

***Onderwerp***

Energietoeslag voor huishoudens met een laag inkomen.

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Datum** | 23-03-2022 | **Naam en telefoon** | Sille Dohmen 5772 |
| **Afdeling** | MM-MO | **Portefeuillehouder** | Kees van Geffen |

**Wat adviseer je te besluiten?** (=concept-besluit)

1. De beleidsregels Eenmalige Energietoeslag 2022 vast te stellen.
2. De energietoeslag uit te keren aan huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm zonder vermogenstoets conform de landelijke richtlijnen.
3. De energietoeslag te bekostigen uit bijzondere bijstand.
4. De rijksbijdrage voor de energietoeslag toe te voegen aan de bijzondere bijstand ten behoeve van uitvoerings- en productkosten.
5. De raad te informeren over dit besluit.

**Wat is de aanleiding voor dit advies?**

De regeling voor een energietoeslag voor minima is ingezet naar aanleiding van een aangenomen motie in de Kamer d.d. 27 oktober 2021. In deze motie wordt gepleit voor een gerichte energiecompensatie voor huishoudens met de laagste inkomens als gevolg van de stijgende energieprijzen.

Het Kabinet laat weten dat voor minima een eenmalige energietoeslag van € 800,- per huishouden komt. Deze toeslag wordt uitbetaald door gemeenten. Er wordt ingezet op een bereik van 800.000 huishoudens met een minimum inkomen.

Het wetsvoorstel Eenmalige energietoeslag lage inkomens 2022 is op 15 maart 2022 gepubliceerd. Op basis hiervan hebben we de beleidsregels en dit voorstel opgesteld.

De eenmalige energietoeslag geldt voor heel 2022 en is ondergebracht in art. 35 Pw als categoriale bijzondere bijstand. Als een inwoner tot de groep behoort, krijgt men de toeslag. Zonder dat gekeken wordt naar de feitelijke energielasten. Daarin zit geen maatwerk.

De energietoeslag is voor huishoudens met een laag inkomen. In de gemeente Oss is dat een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm.

**Aan welke opdracht draagt dit advies bij?**

Dit advies draagt bij aan ons beleid op Armoede en Schulden. Door deze toeslag uit te keren kunnen we inwoners tegemoet komen in de stijging van de energielasten. We willen dat inwoners mee kunnen doen, in hun levensonderhoud kunnen voorzien en geen schulden opbouwen.

**Welk resultaat willen we bereiken?**
Met het vaststellen van de beleidsregels kunnen we snel overgaan tot het uitkeren van de energietoeslag. We kunnen daarmee een grote groep inwoners met een laag inkomen bereiken. Ook kunnen we de aanvraagprocedure openstellen voor inwoners die we nog niet in beeld hebben.

**Welke argumenten zijn er voor dit advies?** (=want)

*1. Wettelijk kader en landelijke richtlijnen*

Het ministerie heeft samen met de VNG en Divosa richtlijnen opgesteld voor de uitkering van de energietoeslag. Stimulanz heeft op basis daarvan een handreiking geschreven. Er wordt veel belang gehecht aan een landelijk uniforme uitvoering in Nederland. Het ministerie verzoekt daarom dringend om de richtlijnen in de handreiking te volgen.

De belangrijkste richtlijnen zijn;
1. Inkomensgrens stellen op 120% toepasselijke bijstandsnorm.
2. Geen vermogenstoets toepassen.
3. De groep ambtshalve zo groot mogelijk maken.
4. We stellen de eenmalige energietoeslag op € 800,- voor alle huishoudens ongeacht leefvorm.

*2. Doelgroep*
We kunnen aan huishoudens (alleenstaanden en gezinnen) die aan de voorwaarden voldoen een energietoeslag toekennen, zonder te hoeven controleren of de energiekosten van die inwoners daadwerkelijk sterk gestegen zijn en of die inwoners over voldoende middelen (vermogen) beschikken om de energierekening te kunnen betalen. Dit zijn huishoudens die bij ons bekend zijn door minimaregelingen of bijstand.

*2.1 Ambtshalve*
In Oss maken ongeveer 3800 huishoudens van de doelgroep gebruik van onze minima-regelingen en/of bijstand. Dit is ook de doelgroep voor de energietoeslag. Voor iedereen die zich bij ons gemeld heeft voor een uitkering of minimaregeling kunnen we de toeslag ambtshalve (zonder nieuwe inkomenstoets) uitkeren. Het gaat dan om huishouden die;

a. algemene bijstand ontvangen; of
b. een uitkering ontvangen op grond van de Bbz-2004, IOAW en IOAZ; of
c. in de afgelopen 12 maanden gebruik hebben gemaakt van bijzondere bijstand of minimaregelingen (en geen draagkracht hebben!, dus niet boven 120% WML)

Zij ontvangen de eenmalige energietoeslag 2022 ambtshalve uiterlijk in april.
NB: *onder a.* vallen ook de inwoners die AIO ontvangen van SVB. Hiervoor maken we afspraken met SVB. Loopt in tijd niet parallel.

*2.2 Op aanvraag*

Daarnaast zijn er nog ongeveer 1250 huishoudens met een laag inkomen die niet bij ons bekend zijn. Voor deze doelgroep komt er een mogelijkheid om de energietoeslag aan te vragen.

Het gaat dan om huishoudens met WW, IOW, AOW (zonder pensioen), WIA, ANW, werkenden en ondernemers met inkomen tot 120% toepasselijke bijstandsnorm op aanvraagdatum. Er komt eenvoudig formulier op website medio april. Een aanvraag voor de eenmalige energietoeslag kan worden ingediend tot en met 30 november.

NB: onder deze groep vallen ook de inwoners in een schuldsaneringstraject (minnelijk of WSNP) en die feitelijk maar 95% van bijstandsnorm te besteden hebben voor levensonderhoud. Hierover worden nog afspraken gemaakt met SHV.

*2.3 Huishoudens*

De energietoeslag is bedoeld voor huishoudens.
Tot een huishouden wordt **NIET** gerekend de persoon die op de peildatum:

a. in een inrichting verblijft als bedoeld in artikel 1 aanhef en onderdeel f van de wet;
b. jonger is dan 21 jaar;
c. jonger is dan 27 jaar en aanspraak maakt op studiefinanciering op grond van de Wet studiefinanciering 2000; of
d. is ingeschreven in de basisregistratie personen als ingezetene met enkel een briefadres.
e. inwonende kinderen

Dit zijn de landelijke richtlijnen. Mocht iemand op basis van deze criteria niet tot een huishouden worden gerekend, maar wel hoge energielasten en een laag inkomen hebben, dan is er altijd de mogelijkheid om zelf een aanvraag te doen of maatwerk toe te passen.

*3. Bekostiging uit bijzondere bijstand*

Bijzondere bijstand is bedoeld - zoals is opgenomen in artikel 35, eerste lid, van de Participatiewet - om te voorzien in de uit bijzondere omstandigheden voortvloeiende noodzakelijke kosten van het bestaan. Energiekosten worden tot de incidenteel voorkomende algemeen noodzakelijke bestaanskosten gerekend. Bijzondere bijstand voor energiekosten is dus in principe niet mogelijk, tenzij de kosten voortvloeien uit bijzondere omstandigheden.

Het kabinet vindt dat bij de huidige onverwachte en ongekend sterke stijging van de energieprijzen sprake is van extra kosten vanwege bijzondere omstandigheden. Het verlenen van bijzondere bijstand in verband met deze sterk gestegen energieprijzen wordt dan ook toelaatbaar geacht. Dit geldt zowel voor de individuele bijzondere bijstand als voor de categoriale bijzondere bijstand.

Er is een risico voor de gemeente als blijkt dat er meer inwoners recht blijken te hebben op de energietoeslag dan verwacht. Met name het niet toepassen van de vermogensgrens zou kunnen leiden tot een groter beroep op de regeling.

**Wat zijn kanttekeningen, tegenargumenten of risico's?** (=maar)

*1. Wettelijk kader en landelijke richtlijnen*

Door de landelijke richtlijnen te volgen kunnen we snel een grote inwoners bedienen. De keerzijde is dat deze regeling daardoor geen ruimte biedt voor maatwerk. Daarom zullen we zelf in schrijnende gevallen of uitzonderlijke situaties maatwerk toepassen vanuit individuele bijzondere bijstand.

De regeling geldt voor heel 2022. Het is echter niet zeker hoe de stijging en de duur van de stijging zich ontwikkeld. Het is dus onduidelijk wat ons nog te wachten staat en in hoeverre we huishoudens met een laag inkomen moeten blijven ondersteunen.

Daarnaast is het de vraag in hoeverre andere gemeenten ook de landelijke richtlijnen volgen. Er zijn gemeenten, bijvoorbeeld Amsterdam, die afwijken en wel een vermogenstoets toepassen. Zij doen dit, omdat de rijksbijdrage nog niet definitief is en bouwen daarom extra voorzichtigheid in. Gemeenten in onze regio (Meierijstad, Boekel, Land van Cuijk) hanteren wel de landelijke richtlijnen en zien net als wij af van de vermogenstoets.

*2. Doelgroep*

Het rechtstreeks uitkeren van de toeslag aan inwoners die bij ons bekend zijn lijkt eenvoudig. Hier zijn echter wel een aantal uitzonderingen te noemen. We adviseren namelijk de toeslag uit te keren aan een energierekening per huishouden. In sommige gevallen zijn er meer huishoudens onder een dak (volwassen kinderen) of betaalt een huishouden (bijvoorbeeld student) een all-in huur. Zo zijn er nog een aantal differentiaties te noemen. Het bestand dient daar op gecontroleerd te worden.

Daarnaast is er een groep inwoners die wel tot de doelgroep behoort, maar niet bij ons bekend is. Deze groep kan de energietoeslag aanvragen. Nu de toeslag verhoogd is naar € 800,- voorzien we meer aanvragen.

*3. Bekostiging uit bijzondere bijstand*

Het exacte bedrag per gemeente is nog niet bekend. Op basis van een doorberekening zou de rijksbijdrage voldoende zijn voor de Osse doelgroep. Het is op dit moment nog onduidelijk hoeveel maatwerk nodig is naast de energietoeslag.

**Waar moeten we rekening mee houden?**

*a. Financiën*

In de kamerbrief van 11 maart jl. over 'Aanvullende koopkrachtmaatregelen 2022' heeft het kabinet voor de eenmalige energietoeslag het gereserveerde budget met 480 miljoen euro verhoogd, van

199 miljoen euro naar 679 miljoen euro. De zorg van gemeenten over de hoogte van het bedrag is bekend bij het ministerie.

Met het verhoogde budget zal ongewijzigd worden ingezet op het bereiken van maximaal 800.000 huishoudens, maar zal het richtbedrag van de eenmalige energietoeslag worden verhoogd van 200 euro naar 800 euro.

Het budget zal aan het gemeentefonds worden toegevoegd. De middelen worden bij meicirculaire 2022 aan gemeenten uitgekeerd. De middelen worden toegevoegd aan de bijzondere bijstand ten behoeve van uitvoerings- en productkosten.

*b. Privacy*
De inwoners die we rechtstreeks benaderen zijn inwoners die bij ons bekend zijn.

*c. Communicatie*
De beleidsregels Energietoeslag 2022 worden op de gebruikelijke wijze gepubliceerd en ter inzage gelegd. Inwoners die bij ons bekend zijn en tot de doelgroep behoren zullen informeren we per brief geinformeerd worden. Daarnaast zullen zetten we onze reguliere kanalen ingezet worden om de energietoeslag (bij inwoners die tot de doelgroep behoren, maar niet bekend zijn bij ons) onder de aandacht te brengen.

d*. Uitvoering*
De uitvoering is reeds betrokken en heeft voorbereidingen getroffen voor de uitvoering.

*e. Overlegd met*
Irene Rouwenhorst, programmamanager WIO
Ester Biezen, afdelingshoofd WIS
Martien van Hoof, teamleider Inkomen
Erik Megens, kwaliteitsmedewerker W&I
Tiara Portier, communicatieadviseur
Brenda Surya, adviseur F&C

***Bijlagen***

Beleidsregels Energietoeslag 2022

**Samenvatting** (=korte inhoud)

Het kabinet heeft besloten om huishoudens met een laag inkomen tegemoet te komen in de hoge energielasten door dit jaar eenmalig een bedrag van € 800,- uit te keren. Met dit voorstel stelt het college de beleidsregels Eenmalige Energietoeslag 2022 vast, zodat we over kunnen gaan tot het verstrekken van deze toeslag.